

17. Pro zatverdzhennia Typovoho polozhennia pro arkhivnyi pidrozdil derzhavnoho orhanu, orhanu mistsevoho samovriaduvannia, derzhavnoho i komunalnoho pidpriemstva, ustanovy ta orhanizatsii: nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 10.12.2012 № 232/5. [On the approval of the Standard Regulation on the archival division of a state body, local self-government body, state and communal enterprise, institution and organization: order of the Ministry of Justice of Ukraine dated 10.12.2012, 232/5.] (2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0202-12#Text> (in Ukrainian).

18. DSTU 4163:2020 Derzhavna unifikovana systema dokumentatsii. Unifikovana systema orhanizatsiino-rozporiadchoi dokumentatsii. Vymohy do oformlennia dokumentiv [DSTU 4163:2020 State Unified Documentation System. Unified system of organizational and administrative documentation. Requirements for processing documents] [Chynnyi vid 2021-09-01]. DP «UkrNDNTs» (2020), 37 p. (Informatsiia ta dokumentatsiia) (in Ukrainian).

19. Ievhanov, V. V. (2009). Rozvytok styliu derzhavno-upravlinskoï diialnosti [Development of the style of public administration]: avtoref. dys.kand. nauk z derzh. upr.: Kharkiv. 20 p. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2009/09evvdud.zip> (in Ukrainian).

20. Kudlai, V. (2012). Stan naukovoï rozroblennia problem dokumentatsiinoï zabezpechennia systemy upravlinnia yakistiu na pidpriemstvi [The state of scientific development of the problems of documentation support of the quality management system at the enterprise], *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 5, p. 22–25 (in Ukrainian).

Матеріал надійшов до редакції 11.09.2023 р.

УДК 327.8

Віталій Кривошеїн,

доктор політичних наук, професор, в. о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин,

Дніпровський національного університету імені Олеся Гончара,

1-704@i.ua

ORCID ID: 0000-0002-3380-7850

DOI 10.29038/2524-2679-2023-03-63-83

ТЕХНОЛОГІЇ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ «М'ЯКОЇ СИЛИ»: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ТА ДОСВІД ІЗРАЇЛЮ

Мета статті – дослідження ефективності реалізації інструментів публічної дипломатії України як засобу «м'якої сили» в зовнішній політиці на прикладі досвіду Ізраїлю. Для досягнення мети поставлено такі завдання:

проаналізувати розвиток публічної дипломатії як засобу «м'якої сили» в Україні та, зокрема, в Ізраїлі, а також визначити найбільш дієві напрями використання публічної дипломатії в умовах війни й курсу на європейську інтеграцію.

Актуальність полягає в огляді публічної дипломатії як засобу «м'якої сили» в контексті вирішення ключових викликів у міжнародних відносинах України, зокрема в умовах повномасштабного вторгнення російських окупантів, та Ізраїлю як держави, яка з початку свого існування перебуває у ворожому оточенні. Досліджено ефективність використання публічної дипломатії України і її роль у покращенні ставлення до країни, а також у залученні міжнародної підтримки. Отже, дослідження розширює розуміння публічної дипломатії як засобу «м'якої сили», що дає змогу використовувати цей інструмент для підвищення іміджу держави й розширення впливу на глобальні політичні процеси.

На основі досліджень українських і закордонних дослідників здійснено огляд публічної дипломатії як засобу «м'якої сили», а також окреслено ефективність її застосування в зовнішній політиці України. Розглянувши приклад реалізації публічної дипломатії Ізраїлю після трагічних подій 7 жовтня 2023 р., сформовано стратегічні напрями діяльності та ефективного використання технології публічної дипломатії в Україні під час війни в міжнародних відносинах. Результати дослідження можуть бути використані для роботи з підвищення іміджу держави й залучення міжнародної допомоги.

У статті досліджено особливості публічної дипломатії як ефективного засобу «м'якої сили» на прикладі Ізраїлю, що слугує для регулювання міжнародних відносин і забезпечення національних інтересів України в сучасних умовах. Виокремили «лобізм» як найбільш ефективний аспект технології м'якої сили, який наразі потребує реформування та розвитку.

Ключові слова: публічна дипломатія, сучасні міжнародні відносини, «м'яка сила», війна, інформація, соціальні мережі, імідж держави, Хасбара.

Vitaliy Kryvoshein,

Oles Honchar Dnipro National University,

ORCID ID: 0000-0002-3380-7850

TECHNOLOGIES OF PUBLIC DIPLOMACY AS A TOOL OF «SOFT POWER»: PECULIARITIES OF IMPLEMENTATION IN MODERN UKRAINE

The goal is to study the effectiveness of the implementation of public diplomacy tools of Ukraine as a means of «soft power» in foreign policy using the example

of Israel's experience. To achieve this goal, the following tasks were set: to analyze the development of public diplomacy as a means of «soft power» in Ukraine and, in particular, in Israel, as well as to determine the most effective directions for the use of public diplomacy in conditions of war and the course towards European integration.

The relevance lies in the review of public diplomacy as a means of «soft power» in the context of solving key challenges in the international relations of Ukraine, in particular in the conditions of the full-scale invasion of the Russian occupiers, and Israel, as a state that has been surrounded by enemies since the beginning of its existence. The effectiveness of the use of public diplomacy of Ukraine and its role in improving the attitude towards the country, as well as attracting international support, were investigated. Thus, the research expands the understanding of public diplomacy as a means of «soft power», which makes it possible to use this tool to improve the image of the state and expand its influence on global political processes.

On the basis of research by Ukrainian and foreign researchers, an overview of public diplomacy as a means of «soft power» was carried out, and the effectiveness of its use in the foreign policy of Ukraine was outlined. Having considered the example of the implementation of Israel's public diplomacy after the tragic events of October 7, 2023, strategic areas of activity and effective use of public diplomacy technology in Ukraine during the war in international relations were formed. The results of the research can be used to improve the state's image and attract international aid.

The article examines the peculiarities of public diplomacy as an effective means of «soft power», using the example of Israel, which serves to regulate international relations and ensure the national interests of Ukraine in modern conditions. «Lobbying» was singled out as the most effective aspect of soft power technology that currently needs reform and development.

Key words: public diplomacy, international relations, «soft power», war, information, social networks, state image, Hasbara.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Протягом останніх років публічна дипломатія набула важливої ролі в зовнішньополітичній діяльності країн світу, у т.ч. і в Україні, що особливо відчутно під час повномасштабного вторгнення на суверенну територію України російських загарбників [24; 31], а також в Ізраїлі, особливо після трагедії, яка сталася восени 2023 р. Публічна дипломатія як в Україні, так і в Ізраїлі слугує інструментом «м'якої сили», яка дає змогу країні цілеспрямовано та ефективно досягати поставлених завдань у зовнішній політиці. Цей підхід ґрунтується на принципі

використання культурних, освітніх й інформаційних засобів для зміцнення репутації країни, залучення міжнародної підтримки та зростання впливу.

Обидві країни використовують публічну дипломатію для поширення своєї культури, історії та цінностей на міжнародній арені. Усе це включає сприяння культурному обміну, розвиток мови й мистецтва, а також активний діалог зі світовою громадськістю через різноманітні інформаційні й комунікаційні канали. Ці зусилля сприяють позитивному сприйняттю країн на світовій арені, підвищенні їхніх позицій та покращення відносин із міжнародними партнерами. Отже, технології публічної дипломатії потрібно розглядати як дієвий інструмент «м'якої сили», що дає змогу досягати поставлених перед Україною й Ізраїлем цілей на міжнародній арені, зокрема покращення іміджу держави, збагачення міжнародних відносин, розповсюдження цінностей і розв'язання конфліктів.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідження технологій публічної дипломатії як інструмента «м'якої сили» задля підвищення привабливості держави перебуває у фокусі уваги багатьох українських науковців. Зокрема, потрібно виокремити праці: М. Авдєєва [1], Н. Земзюліна й М. Захарченко [3], Ю. Мателешко [7], Т. Нагорняк [6], К. Савон [9], О. Сегеда [10], Ю. Тарасюк і Г. Шаглі [12], О. й А. Ткачі [13], М. Трофименко [14], Т. Черненко [15] й інші.

Мета дослідження – розкрити сутнісних характеристик публічної дипломатії як дієвого засобу «м'якої сили» на прикладі досвіду Ізраїлю, що набуває особливого значення під час повномасштабного вторгнення російських окупантів в Україну та курсу держави на європейську інтеграцію.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Поняття публічної дипломатії тісно пов'язане з ідеєю «м'якої сили», що вказує на здатність країни досягати своїх цілей шляхом добровільної участі інших країн. Фундатор концепції «м'якої сили» Джозеф Най запропонував розглядати інструментарій зовнішньополітичної діяльності міжнародних акторів (державних і недержавних) крізь призму поняття «сила». Американський учений розумів під силою держави її здатність досягати бажаних результатів та за необхідності змінювати поведінку інших держав, щоб зробити бажаний результат можливим [27; 28]. У міжнародній політиці сила розглядається здебільшого як здатність однієї держави впливати на поведінку іншої в бажаному для себе напрямі – задля цього в арсеналі країн наявні різні види сили, які вибірково застосовуються

ними в зовнішньополітичній діяльності. Цей арсенал представлений двома групами інструментів зовнішньополітичної діяльності – «жорстка сила» (hard power) і «м'яка сила» (soft power).

Дж. Най розглядає «м'яку силу» як «спонукання інших хотіти результатів, які б вони хотіли одержати – але на основі кооперації, а не примусу» [30, с. 5]. Однак, зауважує вчений, це «не те саме, що вплив, ... “м'яка сила” – більше, ніж просто переконання або здатність аргументовано умовити, хоча все це є важливими елементами цієї сили. “М'яка сила” – це також здатність приваблювати, а приваблення часто веде до взаєморозуміння. Тобто “м'яка сила” – це приваблива сила» [30, с. 9].

Сутність «м'якої сили» Дж. Най розкриває через протиставлення її традиційним «жорстким» способам зовнішньополітичного впливу: примусу, нав'язуванню, насиллю. «Жорстка сила» як група традиційних інструментів зовнішньополітичної діяльності являє собою сукупну політичну, економічну й фінансову міць і такі засоби зовнішньої політики, як збройне насилля, військове втручання, економічний тиск, підкуп. Якщо «жорстка сила» знаходить своє втілення в примусі («батіг») або підкупі («пряник»), за допомогою яких суб'єкт А домагається потрібної йому поведінки суб'єкта Б, то «м'який» вплив реалізується через формування в суб'єкта Б бажань і преференцій, потрібних суб'єктові А [30, с. 10–11]. Відповідно, «намагаючись домогтися співробітництва за допомогою „м'якої сили”, потрібно володіти іншим (у порівнянні із „жорсткою силою”) типом ресурсів (не міццю й не грошима) – прихильністю об'єкта впливу однаковим із суб'єктом впливу цінностям і розумінням об'єктом необхідності реалізації цих цінностей на практиці» [30, с. 11].

Важливою характеристикою «м'якої сили» є її відносна незалежність від держави та уряду країни, тому ця технологія може реалізовуватися не лише державами, а й усіма суб'єктами міжнародної політики, такими як недержавні організації та міжнародні інституції. Недержавні суб'єкти відіграють особливу роль у сучасних міжнародних відносинах, оскільки безпосередньо впливають на світові процеси, найчастіше використовуючи майже винятково ресурси «м'якої сили». Ці актори впливають і на широкий загал і на лідерів країн, створюючи сприятливе середовище або, навпаки, блокуючи державну політику [1].

Ресурсна база «м'якої сили» містить три компоненти: культуру (там, де вона приваблива для об'єктів впливу), політичні цінності (якщо суб'єкт впливу сам послідовно їх дотримується) і зовнішню політику (коли інші держави розглядають її в якості легітимної й морально виправданої).

Перші два компоненти найменше піддаються змінам, оскільки сформовані історично, натомість параметри зовнішньої політики піддаються значно більшим флуктуаціям.

До культурних компонентів «м'якої сили» Дж. Най відносить «високу» культуру й поп-культуру. Важливими елементами високої культури дослідник називає освіту, культурні контакти, академічні та наукові обміни, літературу, мистецтво, які апелюють до еліт, а поп-культура представлена телебаченням, кінематографом, спортом, популярною музикою, товарами масового споживання [30, с. 59; 28].

Політичні цінності, які визначають політику країни, значно впливають на її привабливість для інших, оскільки держава може привабити або відторгнути інших впливом свого прикладу. Коли урядові інституції додержуються таких цінностей, як прозорість, справедливість, рівність, демократичні вибори, багатопартійність, права людини у внутрішніх справах, у міжнародних інституціях (співпрацюючи з іншими), а також у міжнародній політиці, вони стають більш привабливими для інших.

Зовнішня політика як ресурс «м'якої сили» розглядає дії країни як легітимні та морально виправдані. Успіх цієї складової «м'якої сили» великою мірою залежить від репутації актора в міжнародній спільноті, а також від циркуляції інформації між акторами. Саме тому «м'яку силу» часто асоціюють із розвитком глобалізації й теорією неоліберальних міжнародних відносин [1, с. 219].

Оцінюючи складові частини «м'якої сили», Дж. МакКлорі розширив концепцію, запропоновану Дж. Наєм, та визначив п'ять категорій для оцінки «м'якої сили» держав. Він запропонував виокремити освіту в окрему категорію, оскільки вплив вищої освіти на «м'яку силу» вимагає окремого розгляду, а також додав компонент «бізнес та інновації», який відображає відносну привабливість економічної моделі країни з погляду її здатності до розвитку [22].

Українські дослідники Олег і Анатолій Ткачі визначають «м'яку силу» як комплексний інструментарій для вирішення зовнішньополітичних завдань, що використовує можливості громадянського суспільства, інформаційно-комунікаційних, гуманітарних й інших альтернативних методів і технологій, які відрізняються від класичної дипломатії. Ця комплексність обумовлена тим, що «м'яка сила» транслюється через зовнішню політику, ЗМІ, мережеві структури та релігійні вірування [13, с. 253].

Найбільш ефективним методом нарощування потенціалу «м'якої сили» є публічна дипломатія. Дж. Най у своїй роботі «Зобов'язаний

лідирувати: мінливий характер американської влади» [27] виокремив три основні виміри публічної дипломатії: регулярне спілкування для вирішення питань у внутрішній та зовнішній політиці задля уникнення й боротьби з кризами; стратегічна комунікація, яка стосується найважливіших політичних тем країни, схожа на рекламну кампанію; створення взаємин із провідними й ключовими особистостями на довгостроковій основі за допомогою стипендій, навчання, а також програм обміну.

Характерною рисою міжнародних відносин в умовах глобалізації стала гостра конкуренція держав за вплив на громадську думку, залучення її на свою сторону, формування згідно зі своїми національними інтересами образу власної зовнішньої політики. Без опори на громадську думку держава не може успішно протистояти викликам свого оточення. Як підкреслює Дж. Фішер, будь-які зусилля країни у сфері публічної дипломатії – це «цілеспрямоване формування громадської думки за кордоном із тим, щоб вона підтримувала зовнішню політику цілком і повністю» [19].

Загалом, публічна дипломатія має на меті культивування певної громадської думки за кордоном; взаємодію приватних груп однієї країни з групами інших; сприяння міжкультурній комунікації між державами, народами, громадянськими суспільствами та цивілізаціями [17]. У зв'язку з цим слушною є думка німецького соціолога Ульрік Бек, який, говорячи про особливості процесу глобалізації, звертає увагу на «транснаціоналізацію політичного процесу, що є результатом набуття державними кордонами більшої прозорості, інтенсивного обміну товарами та ідеями, підвищення ментальної мобільності населення багатьох країн світу [18, с. 108]. На його думку, ступінь впливовості держав у сучасних міжнародних відносинах усе більше залежить від їхньої об'єктивної та оперативної поінформованості й ефективного та інтенсивного залучення до глобальної й національної мереж політичних контактів. По суті, У. Бек говорить про субполітизацію сучасного суспільства в умовах глобалізації [5].

Вважається, що вперше термін «публічна дипломатія» згадується в 1856 р. в газеті «Times» для опису культури та ввічливості, а в науковий обіг це поняття введено в 1965 р. Едмундом Гулліоном у зв'язку із заснуванням Центру публічної дипломатії імені Едварда Р. Мерроу. На його думку, публічну дипломатію треба розглядати як «діалог із найбільш значущих питань міжнародних відносин між представниками експертного середовища й громадянського суспільства різних країн» [2]. Він описував публічну дипломатію як комплекс заходів та інструментів, спрямованих на спілкування з міжнародною аудиторією з метою створення позитивного

іміджу держави, захисту національних інтересів і створення сприятливого міжнародного оточення. На його думку, публічна дипломатія включає в себе використання ЗМІ, культурні обміни, громадські візити, публічні промови, впливових осіб та соціальні медіа.

Початково публічна дипломатія зараховувалася як один із різновидів комунікативно-інформаційної дії для забезпечення реагування на наявні або новостворені проблеми в міжнародних відносинах та сприймалася як один із допоміжних інструментів «м'якої сили» [15, с. 66]. Сьогодні публічна дипломатія являє собою активну діяльність, спрямовану на взаємодію з окремими особами й організаціями, а також на поширення поглядів, які доповнюють офіційну позицію влади. Крім того, «м'яка сила» володіє більш гнучким арсеналом інструментів, ніж ті, що були притаманні традиційним підходам. Її вплив поширюється на супровід різних економічних проєктів і відкриття перспективних ринків, питання енергетичної та продовольчої безпеки, аспекти, пов'язані зі змінами в глобальному кліматі, співпрацю у сфері науки і технологій, культурні та гуманітарні зв'язки, підтримку співвітчизників за кордоном, а також програми допомоги в розвитку інших країн і надання гуманітарної допомоги.

У Концепції спільної інтеграції стратегічних комунікацій, яка затверджена Державним департаментом США, публічна дипломатія – це «програми, що фінансуються урядом і спрямовані на інформування чи вплив на громадську думку зарубіжних країн через публікації, кінопродукцію, обміни у сфері культури, радіомовлення й телебачення» [33]. До інструментальної бази публічної дипломатії віднесено освітні програми, наукові та культурні обміни, спільні публічні заходи, семінари, конференції, прес-конференції, громадські дебати, різні проєкти, дослідження, публікації, радіо-, теле-, кінопродукцію й відкритий політичний діалог.

За твердженням К. Росса, основними напрямками публічної дипломатії є:

- захист політичного курсу, тобто здобуття розуміння зарубіжної громадськості;
- пошук і створення сфер взаємних інтересів (тобто важливість урахування специфіки зарубіжних аудиторій та подолання наявних стереотипів сприйняття, акценту ваги на спільних рисах);
- поширення послідовних правдивих повідомлень, які викликають довіру;
- адаптація повідомлень до сприйняття конкретними аудиторіями (грунтовне дослідження громадської думки та розуміння культурного розмаїття);

- національні та транснаціональні ЗМІ;
- співробітництво з глобальними корпораціями, гуманітарними організаціями, національними спільнотами за кордоном тощо;
- підтримка діалогу та здійснення освітніх і культурних обмінів для встановлення довіри й взаєморозуміння [32, с. 23].

Характеризуючи технології публічної дипломатії як інструмент «м'якої сили», відзначимо, що їх вплив спрямований на соціум, його різноманітні сегменти – від простих громадян до інститутів громадянського суспільства. Саме впливаючи на соціум та його окремі сегменти, публічна дипломатія сприяє формуванню в потрібному ключі громадської думки в конкретній країні, а це впливатиме як на зовнішньополітичний курс керівництва держави, так і на ставлення різноманітних структур громадянського суспільства до країни – ініціатора процесу публічної дипломатії. Отже, публічну дипломатію не лише можна, а й треба розглядати як один з інструментів «м'якої сили», головна мета якої – за допомогою різних активів (освіти, культури, мистецтва, моди тощо) працювати над створенням позитивного міжнародного іміджу держави – провідника публічної дипломатії. У цьому контексті слушною є позиція Т. Черненко про те, що застосування публічної дипломатії є плідним і для пошуку нових та активізації наявних каналів взаємодії з метою позиціонування та просування культурно-ціннісних (як наслідок – економічних і політичних) орієнтирів країни – суб'єкта публічної дипломатії [15, с. 67].

Як суб'єкти публічної дипломатії виступають не лише держави та її окремі представники, але й недержавні актори різного рівня, починаючи від міжнародних та наднаціональних інституцій (ПАРЄ, ОБСЄ, «Лікарі без кордонів» тощо) і закінчуючи малими некомерційними організаціями, що розв'язують проблеми загальногуманітарного спрямування, і персональними суб'єктами – журналістами, блогерами, діячами культури, спортсменами й іншими медійними особами. В умовах глобалізації інформаційного простору відкриваються нові можливості для ефективного застосування публічної дипломатії саме як важливого інструменту «м'якої сили», що наповнює зовнішньополітичну діяльність важливим змістом синергетичної взаємодії державних і суспільних ініціатив.

Сьогодні публічну дипломатію вже не розглядають як своєрідну «пожежну команду», яка має розв'язати проблеми, які вже з'явилися. Публічна дипломатія є превентивним механізмом у зовнішній політиці держави [20], бо якісне застосування механізмів публічної дипломатії опосередковано сприяє упередженню спроб дискредитації політики країни – провідника публічної дипломатії. Як технологія зовнішньополітичної

діяльності публічна дипломатія може бути корисною для реалізації ефективної політики в різних напрямках міжнародних відносин, запобігання поширенню деструктивних ідеологічних переконань у суспільстві, а також стимулюванні формування національної ідентичності в сучасних умовах.

Яскравим прикладом ефективного застосування технологій публічної дипломатії є діяльність «Товариства Хасбара», яке активно фінансується Міністерством закордонних справ Держави Ізраїль. Хасбара (від івр. חסברא – роз'яснення) – це прагнення єврейських організацій у світі, а також державних установ Ізраїлю краще роз'яснити світовій спільноті дії та політику держави Ізраїль. Вибір терміна обумовлений у перші роки існування Ізраїлю глибокою переконаністю сіоністського керівництва у своїй історичній правоті. За ним простежено твердження такого характеру: «Будь-якій неупередженій, чесній людині зрозуміло, що ми абсолютно праві. Тільки відсутність правдивої інформації й необхідних роз'яснень щодо того, що відбувається на Близькому Сході може бути причиною того, що хтось ворожий у ставленні до нас. Пропаганда нам не потрібна. Наша справа – роз'яснювальна робота».

Публічна дипломатія в Ізраїлі структурована навколо цілого комплексу заходів, спрямованих на роз'яснення офіційної позиції держави й ціннісних парадигм сіонізму. Однак більшість цих заходів залишаються практично непомітними для світової спільноти, поки на кордонах Ізраїлю або в безпосередній їх близькості не спалахує черговий конфлікт.

Хасбара активно використовується студентською молоддю. Ізраїльські вчені та студентські делегації направляються до Західних університетських кампусів задля ведення діяльності Хасбара серед єврейських і неєврейських студентів. Наприклад, шляхом організації й проведення ізраїльських культурних заходів в університетських містечках у Сполучених Штатах із метою зміцнення ізраїльської ідентичності серед єврейських студентів або їх зв'язків з Ізраїлем. Вважається, що політика уряду держави Ізраїль буде доступною широкому загалу населення, якщо її представляти з погляду простого ізраїльтянина. Для створення позитивного іміджу ЦАХАЛу за кордоном Ізраїль відправляє делегації своїх офіцерів, які беруть участь у зустрічах із місцевими єврейськими громадами й симпозіумах із відповідною цільовою аудиторією.

Одним із найефективніших прикладів реалізації публічної дипломатії в Сполучених Штатах треба вважати АІС («Американський єврейський комітет»). АІС – глобальна єврейська організація, яка виступає в ролі адвоката євреїв й інтересів Ізраїлю у всьому світі. Після терористичної атаки ХАМАС на Ізраїль 7 жовтня 2023 р., АІС упровадила інструментарій

на наступні п'ять років для адміністрацій американських університетів і студентів, оскільки напад на Ізраїль призвів до масової реакції у світових ЗМІ, а також до сильної емоційної реакції, як від прихильників Ізраїлю та євреїв, так і від прибічників антиізраїльської політики [16]. Зростання антиізраїльських настроїв серед академічних кіл американських університетів та серед студентів призводить до безпекової загрози, яка безпосередньо створюється для єврейських викладачів та студентів. У зазначеному інструментарії, який чітко дотримується Національної стратегії США з протидії антисемітизму (оприлюднена у травні 2023 р. після декількох років обговорень з керівництвом АІС), наявні такі пункти:

- фізична безпека університетського кампусу (політика захисту єврейських студентів, викладачів та персоналу);
- безпосереднє спілкування з єврейськими студентами і їх підтримка (проблеми мають бути почуті та розв'язанні через зростання антиізраїльської й антисіоністської риторики на території кампусу);
- співпраця з міжконфесійними та міжгруповими фахівцями (форуми для налагодження діалогу й мирного співіснування);
- заохочення адміністрації в протистоянні антисемітизму в таких найсильніших проявах, як взаємозв'язок між антисемітизмом та антисіонізмом [35].

Ще в перші роки існування держави Ізраїль керівники Хасбари зіткнулись із серйозною проблемою – як зобразити Ізраїль: як націю, яка воює (це було б корисно для поповнення бюджету) чи як країну, яка більше зацікавлена в державному будівництві. Менталітет облоги відлякує потенційних іммігрантів та туристів, а зображення Ізраїлю як країни, що живе в мирі, не відображало б реальності. По суті, ізраїльська модель публічної дипломатії формувалася в умовах постійних загроз із боку арабського світу. Першочерговим завданням зовнішньої політики, а отже, і Хасбари стала боротьба за право на існування.

Основною метою ізраїльської публічної дипломатії проголошено просування національних інтересів і формування наративу серед міжнародної спільноти, який полягає в тому, що Ізраїль є сучасною розвиненою демократичною державою. Ключовою метою Хасбари є формування позитивного іміджу держави Ізраїль на міжнародній арені. На «Національному форумі Хасбари», скликаному 28 грудня 2021 р., прем'єр-міністр Нафталі Бенет сформулював своєрідне кредо публічної дипломатії держави Ізраїль: «Імідж, який приписується державі Ізраїль, і поінформованість про нас у світі є головною складовою нашої національної безпеки і нашої національної сили» [34].

На «Національному форумі Хасбари» беруть участь начальник штабу Хасбара з офісу прем'єр-міністра, прес-секретар ЦАХАЛу, представник поліції, представник департаменту Хасбари Міністерства закордонних справ, представник Міністерства закордонних справ та Міністерства оборони, медіаконсультанти міністрів із цих департаментів, а також із прес-служби уряду, обговорюючи функціональну координацію. Офіційна мета полягає в тому, щоб установити внутрішню й зовнішню політику Хасбара та сформувані офіційні позиції, повідомлення й відповіді, які потім стануть стандартом для всіх органів Хасбара – від офіційних представників держави Ізраїль у країні до неформальних, урядових агентів у всьому світі [21].

Форум відповідає за формулювання повідомлень Хасбара, розрізняючи різні типи повідомлень:

- внутрішні та зовнішні повідомлення (обмін повідомленнями з ізраїльською громадськістю й громадськістю за кордоном);
- загальні повідомлення (обмін повідомленнями, що відображає основні принципи держави Ізраїль);
- основні повідомлення (обмін повідомленнями на платформі нинішньої адміністрації уряду, що відбиває зовнішню та оборонну політику);
- поточні повідомлення (обмін повідомленнями на основі щоденних рішень прем'єр-міністра, уряду й Кабінету національної безпеки).

Серед найважливіших чотирьох напрямів Хасбари виділяються [21]:

- національний бренд, імідж держави;
- багатовимірна стратегія комунікацій, що використовує як традиційні, так і «нові» медіа;
- розвиток і збереження довгострокових відносин співробітництва з приватними особами;
- розвиток взаємин довіри й кооперації з громадськістю в цільовій державі та обмеження використання риторики переконання й маніпуляції, погрози застосування сили.

Зазначені пріоритети відображені в роботах М. Леонарда, К. Стіда та К. Смейвінга й опубліковані у Великобританії у 2002 р. [23].

Для відповіді викликам сьогодення Хасбара набуває й свою самобутню специфіку, виражену в такому переліку вимог до основ ефективної публічної дипломатії [21]:

- координація й управління інформацією;
- неформальні заходи;
- залучення та створення іміджу;
- довгострокова кооперація;
- багатовимірні стратегії взаємодії з медіа;

- динамізм й управління кризами;
- стратегічне таргетування.

На нашу думку, для України діяльність «Товариства Хасбари» може бути повчальним досвідом ефективного застосування технологій публічної дипломатії.

На тлі зростання ролі публічної дипломатії у світових процесах варто відзначити внесок у розвиток інструментів «м'якої сили» Української держави. Зовнішня політика України традиційно ґрунтувалася на принципах публічної дипломатії. Ця стратегія передбачає використання «м'якої сили» й популяризації інтересів держави у світі. Такої підтримки досягають, заохочуючи іноземців до демократичних процесів, безпеки та можливостей розвитку людського потенціалу.

До основних напрямів застосування публічної дипломатії в сучасній Україні відносять:

- інформаційну війну: публічна дипломатія використовується для боротьби з дезінформацією, що поширюється ворожими до України суб'єктами міжнародних відносин, для просування своєї позиції через міжнародні засоби масової інформації й соціальні мережі [4];

- привернення інвестицій: публічна дипломатія застосовується для залучення іноземних інвестицій та укладання домовленостей з іноземними компаніями, які сприятимуть економічному зростанню країни;

- PR і медіакампанії: уряд України активно проводить PR-кампанії, щоб просувати свої інтереси, пояснювати свою позицію в міжнародних питаннях і демонструвати свою прихильність до демократії та відкритість;

- ініціативи у сфері кібердипломатії: уряд України розвиває кібердипломатію для взаємодії з іншими країнами й глобальних громадських мереж для підтримки своїх позицій та інтересів у мережі «Інтернет».

У сучасних умовах для України важливим завданням є встановлення пріоритетів у побудові позитивного іміджу держави під час економічної кризи й повномасштабного вторгнення російських окупантів. У свою чергу, успіх формування позитивного іміджу України на зовнішньополітичній арені багато в чому залежить від ефективного використання ресурсів публічної дипломатії як інструменту «м'якої сили».

Із початком повномасштабного вторгнення російських окупантів розвиток публічної дипломатії в Україні вийшов на новий рівень, що пов'язано зі значною активізацією зусиль задля отримання підтримки, а також усебічної інтеграції з більш розвинутими країнами. Публічна дипломатія стала важливим інструментом у зовнішній політиці України, особливо в умовах геополітичних викликів й інформаційних війн. Нині

вона використовується для розвитку міжнародних відносин, зміцнення позицій України на світовій арені та підвищення її глобальної видимості. Важливо розуміти, що модель публічної дипломатії в Україні будується з урахуванням досвіду країн Центрально-Східної Європи, що в подальшому, очевидно, суттєво полегшить просування євроінтеграційних процесів в Україні.

Зокрема, у рамках популяризації бренду «Ukraine Now» у рамках «м'якої сили», навіть попри повномасштабне вторгнення російських окупантів в Україну, вдається реалізовувати культурно-соціальні проєкти, спрямовані на підтримку української мови, популяризацію української історії й культури за кордоном [14]. Україна не відмовляється від участі в спортивних, освітніх і культурно-масових заходах, які мають на меті популяризацію держави та поліпшення її іміджу на міжнародній арені. У рамках публічної дипломатії здійснюються також зустрічі для обміну ідеями у сфері культури та бізнесу.

Потрібно розуміти, що в часи повномасштабного вторгнення російських окупантів в Україну відбуваються масштабні соціокультурні, економічні та політичні перетворення, які в т. ч. здійснюються завдяки вдалій публічній дипломатії.

У «Стратегії публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки» проголошено п'ять основних принципів публічної дипломатії України:

- проєктний менеджмент, спрямований на досягнення конкретних і вимірюваних результатів, переорієнтовує робочий процес для досягнення мирних і відчутних досягнень;
- інноваційний підхід використовує передові методи для просування інтересів України й підсилення її репутації у світі;
- повага до культурного розмаїття враховує всі культурні особливості народів світу;
- людиноцентричний підхід ставить на перший план інтереси людини в діяльності [11].

Прийнята стратегія стала гідною відповіддю на спроби реалізації в нашій державі інформаційної політики країни-агресора, яка роками створювала пропагандистську мережу, у тому числі й безпосередньо на території України. Ця інформаційна політика здебільшого спрямована на критику західної демократії, покладаючи на неї провину у виникненні кризи в Україні. Російські інформаційно-пропагандистські зусилля, підкріплені величезними фінансовими ресурсами, дають змогу використовувати різноманітні засоби й інструменти для взаємодії з різними цільовими аудиторіями за кордоном.

Як реакція на ці процеси, починаються стрімкі зміни в публічній дипломатії України. Зокрема, налагоджуються нові дипломатичні зв'язки із західними, африканськими та азійськими міжнародними партнерами. Також постійно вдосконалюється комунікація в соціальних мережах й реалізуються ініціативи у сфері кібердипломатії.

За сучасних умов Україна веде активну діяльність у сфері публічної дипломатії, використовуючи цифрові засоби для сприяння своїм зовнішньополітичним інтересам і комунікації з міжнародними партнерами, зокрема спільно проводяться інформаційні кампанії й обмін досвідом у сфері кібердипломатії, а також кіберпростір постійно застосовується для поширення інформації про зовнішню політику через соціальні мережі й офіційні вебсайти. Зараз пересічні громадяни з будь-якої країни можуть відстежувати ключові міжнародні події завдяки ЗМІ та соціальним мережам. Окрім того, вони можуть впливати на політичні процеси й прийняття політичних рішень [3].

Яскравим прикладом успішної та дієвої реалізації публічної дипломатії в сучасній Україні можна вважати щоденні вечірні звернення Володимира Зеленського й навіть планові зустрічі військових у форматі «Рамштайн».

Крім того, Україна активно використовує соціальні медіа для привертання уваги до своїх поглядів і цінностей в умовах війни. Це зумовлено зростанням обсягу політичної інформації та боротьбою з пропагандистською машиною країни-агресора. Наразі в українському суспільстві відзначається посилення впливу мас-медіа на процеси створення інформації, яка надходить від влади до суспільства, її поширення та фільтрування.

Важливо відзначити, що Україна наразі демонструє значне зростання своєї міжнародної впливовості. Різноманітні міжнародні рейтинги підтверджують, що Україна потрапила до списку ТОП-20 найвпливовіших країн світу. Згідно з найсвіжішими даними Global Soft Power Index 2023 від Brand Finance, опублікованими 4 березня 2023 р., Україна визнана однією з двадцяти найвпливовіших країн світу, покращивши свій рейтинг «м'якої сили» на 10 пунктів за рік. Тепер Україна вже не є просто маловідомою країною для світу. Рівень обізнаності про нашу державу по всьому світу зріс із 51 % до 71 % [8].

Загалом, публічна дипломатія дієво зарекомендувала себе в умовах повномасштабної війни в Україні, однак усе ще не має механізму просування «м'якої сили» держави на міжнародній арені. Наразі роботу в цьому напрямі можна охарактеризувати лише як перші спроби. Проте набутий досвід

публічної дипломатії може бути актуальним для післявоєнної України задля соціально-економічного відновлення й зміцнення демократії.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підбиваючи підсумки, зазначимо, що застосування «м'якої сили» становить основу для зміцнення авторитету та позитивного сприйняття як України, так і Ізраїлю на міжнародній арені. Довгий час увага до міжнародного іміджу України була недостатньою й державні структури не розробляли системної та комплексної стратегії іміджевої політики. Проте з початком повномасштабного вторгнення російських загарбників в Україну в лютому 2022 р. актуалізована необхідність ефективної реалізації «м'якої сили». Російсько-українська війна показала, що у світі існує доволі обмежений рівень обізнаності про Україну. Усе це змусило мобілізувати ресурси й спонукало активний розвиток публічної дипломатії.

На сьогодні публічна дипломатія як засіб «м'якої сили» відіграє важливу роль у зовнішній політиці України. Завдяки успішному використанню публічної дипломатії, Україна зміцнює свої стосунки з міжнародними партнерами й сприяє покращенню свого міжнародного іміджу. Успішним прикладом такої реалізації є «м'яка сила». Україна обрала вектор розвитку будуючи міжнародні відносини з іншими країнами за рахунок привабливості своєї культури та цінностей, рівнем демократії і якістю політичної системи.

Натомість ізраїльська публічна дипломатія – явище не нове, оскільки реалізується через Хасбару, ще з часів незалежності країни. Через своє географічне положення – ворожа налаштованість арабських мусульманських держав стосовно до єврейської держави, та історії створення, Ізраїль постійно перебуває в інформаційному порядку денному світових ЗМІ й політичному порядку ГА ООН під час голосувань за резолюції країнами-членами організації. Особливо, коли виникає конфліктна ситуація, яка спонукає Ізраїль до використання воєнної сили у вигляді ЦАХАЛу, що можна спостерігати після нападу ХАМАС 7 жовтня 2023 р.

Для подолання сучасних викликів, які постали перед Україною, і посилення впливу держави на світовій арені потрібно поліпшувати імідж на всіх рівнях його просування за рахунок цифрових засобів публічної дипломатії, зокрема PR у та медіакампаніям і кейсу кібердипломатії.

Також доцільно розглянути можливість залучення досвіду наших партнерів для реалізації «м'якої сили» в зовнішній політиці України та

проаналізувати ізраїльський досвід. Це дасть змогу швидше інтегруватись у міжнародні процеси й ефективніше відстоювати інтереси нашої держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдєєва, М. А. (2011). «М'яка сила» та її ресурси у зовнішньої політиці держави. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології*, № 984, с. 215–222.
2. Гуцал, С. (2015). Публічна дипломатія та стратегічні комунікації: визначення концептуальних основ. *Міжнародні відносини Серія: Політичні науки*, № 9. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/2769/2473.
3. Земзюліна, Н., Захарченко, М. (2021). Інституалізація публічної дипломатії: світ і український досвід. *Міжнародні відносини: теоретичні та практичні аспекти*, вип. 8, с. 8–22.
4. Ковальська-Павелко, І. М., Кривошеїн, В. В. (2021). Дискурсивно-комеморативний сегмент ризикового ландшафту України в період гібридної (пост) війни). *Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс* / за ред. В. А. Кротюка. Харків: ФОП Федорко М. Ю., с. 350–370.
5. Кривошеїн, В. (2015). Ризики делегітимації політичної влади в умовах субполітизації сучасного суспільства та шляхи їх мінімізації. *Грані*, № 8 (124), с. 64–70.
6. Нагорняк, Т. (2022). Публічний імідж України в умовах невизначеності. *Політичне життя*, № 1, с. 77–86.
7. Мателешко, Ю. (2019). «М'яка сила» Польщі в Україні: освітні та культурні інструменти. *Гілея: науковий вісник*, вип. 150 (11), ч. 1, с. 90–94.
8. Поліковська, Ю. (2023). Бренд України увійшов до 20 найвпливовіших у Global Soft Power Index. *Media Sapiens*, 2 берез. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/31301/2023-03-02-brend-ukrainy-uviyshov-do-20-nayvplyvovishykh-u-global-soft-power-index/>.
9. Савон, К. (2020). Вплив політики «м'якої сили» на імідж держави. *Актуальні проблеми політики*, вип. 66, с. 112–117.
10. Сегеда, О. (2020). Цифрова дипломатія України як елемент нової публічної дипломатії. *Політикус*, № 3, с. 139–148.
11. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки (2021) / упоряд.: Д. Кулеба, Е. Джапарова, М. Липяцька та ін. Київ: МЗС України, 31 с. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Стратегії/public-diplomacy-strategy.pdf>.
12. Тарасюк, Ю. М., Шаглі, Г. І. (2021). М'яка сила Турецької Республіки: культурно-освітні аспекти. *Політичне життя*, № 4, с. 95–101.
13. Ткач, О., Ткач, А. (2016). М'яка сила як інструмент непрямого управління міжнародними процесами. *Американська історія та політика*, № 2, с. 252–259.
14. Трофименко, М. (2018). Публічна дипломатія в умовах глобалізації. *Маріуполь: МДУ*. 500 с.
15. Черненко, Т. В. (2016). Сучасний вимір публічної дипломатії в системі стратегічних комунікацій. *Стратегічні пріоритети*, № 4 (41), с. 64–71.

16. Attack on Israel: action plans, templates, resources and social media pictures (2023). URL: <https://www.ajc.org/attackonisrael/attack-on-israel-templates-and-social-media-images>
17. Ashto, C. (2012). Cyber security: an open, free and secure Internet. Budapest. *Europa.eu*. 4 October. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-685_en.htm?locale=en.
18. Beck, U. (2002) Macht und Gegenmacht im globalen Zeitalter. Neue weltpolitische Ökonomie. *Frankfurt-am-Meine*: Suhrkamp, 473 p.
19. Fisher, G. H. (1972). Public diplomacy and the behavioral sciences. *Bloomington: Indiana University Press*. URL: <https://archive.org/details/publicdiplomacyb00fish>.
20. Gilboa, E. (2001) Diplomacy in the Media Age: Three Models of Uses and Effects. *Diplomacy and Statecraft*, № 12 (2), p. 1–28.
21. Greenfield, Sh. (2012). Israels Hasbara: Myths and Facts. *Jerusalem*. URL: <http://www.molad.org/images/upload/files/49381451033828.pdf>
22. Jonathan McClory on Soft Power, Nation Branding and Country Reputation in Asia (2018). *TPBO*, 19 April. URL: <https://cutt.ly/41iurSX>.
23. Leonard, M., Stead, C., Stewing, C. (2002). Public Diplomacy. London, *The Foreign Policy Centre*. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/20958/Public_Diplomacy.pdf
24. Likarchuk, D., Kostyrya, I., Koval, O., Datsenko, V., Kryvoshein, V. (2022). Peculiarities of the use of political mediation in the Russian-Ukrainian war: principles of application and problems of solution. *Cuestiones Políticas*, vol. 40, № 75, p. 285–298.
25. McClory, J. (2010). The new persuaders: an international ranking of soft power. *Institute for Government*. URL: http://www.instituteforgovernment.org.uk/publications_download.php?id=20.
26. Mattern, J. B. (2005). Why Soft Power Isn't So Soft: Representational Force and the Sociolinguistic Construction of attraction in World Politics. *Millennium: Journal of International Studies*, vol. 33, № 3, p. 585.
27. Nye, J. S. (1990). Bound to Lead: The Changing Nature of American Power. *New York: Basic Books*. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/1990-06-01/bound-lead-changing-natureamerican-power95>.
28. Nye, J. S. (2009). Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs*. URL: <http://www.foreignaffairs.com/articles/65163/joseph-s-nye-jr/get-smart>.
29. Nye, J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 616, № 1, p. 94–109.
30. Nye, J. S. (2004). Soft Power. The Means to Success in World Politics. *New York: Public Affairs*, 328 p.
31. Pidbereznykh, I., Koval, O., Solomin, Y., Kryvoshein, V., Plazova, T. (2022). Ukrainian policy in the field of information security. *Amazonia Investiga*, vol. 11, № 60, p. 206–213.
32. Ross, C. (2003). Pillars of public diplomacy. Grappling with international public opinion. *Harvard International Review*, Summer, p. 22–27.
33. Strategic Communication Joint Integrating Concept (2009) / Department of Defence concept. *Version 1.0, 7 October*. URL: http://www.dtic.mil/doctrine/concepts/joint_concepts/jic_strategiccommunications.pdf.
34. The Public Diplomacy Directorate in the Prime Minister's Office Convened the Public Diplomacy Forum today for the first time in many years (2021). *Prime Minister's Office*, 2021. URL: www.gov.il/en/departments/news/event_forum281221.

35. The U.S. National Strategy to Counter Antisemitism (2023). URL: <https://www.ajc.org/NationalStrategy>

REFERENCES

1. Avdieieva, M. A. (2011). «M'iaka syła» ta yii resursy u zovnishnoi politytsi derzhavy («Soft power» and its resources in the state's foreign policy). *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii: Pytannia politolohii*, № 984, p. 215–222 (in Ukrainian).

2. Hutsal, S. (2015). Publichna dyplomatiia ta stratehichni komunikatsii: vyznachennia kontseptualnykh osnov (Public diplomacy and strategic communications: definition of conceptual foundations). *Mizhnarodni vidnosyny Serii: Politychni nauky*, № 9. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/2769/2473. (in Ukrainian)

3. Zemziulina, N., Zakharchenko, M. (2021). Instytualizatsiia publichnoi dyplomatii: svit i ukraïnskyi dosvid (Institutionalization of public diplomacy: world and Ukrainian experience). *Mizhnarodni vidnosyny: teoretychni ta praktychni aspekty*, vyp. 8, p. 8–22 (in Ukrainian).

4. Kovalska-Pavelko, I. M., Kryvoshein, V. V. (2021). Dyskursyvno-komemoratyvnyi sehment ryzykovoho landshaftu Ukrainy v period hibrydnoi (post)viiny (Discursive and commemorative segment of the risk landscape of Ukraine in the period of hybrid (post) war)). *Viiny informatsiinoi epokhy: mizhdystsyplinarnyi dyskurs / za red. V. A. Krotiuka*. Kharkiv: FOP Fedorko M. Yu., p. 350–370 (in Ukrainian).

5. Kryvoshein, V. (2015). Ryzyky delehitymatsii politychnoi vlady v umovakh subpolityzatsii suchasnoho suspilstva ta shliakhy yikh minimizatsii (Risks of delegitimization of political power in conditions of subpoliticization of modern society and ways to minimize them). *Hrani*, № 8 (124), p. 64–70 (in Ukrainian).

6. Nahorniak, T. (2022). Publichnyi imidzh Ukrainy v umovakh nevyznachenosti (Public image of Ukraine in conditions of uncertainty). *Politychne zhyttia*, № 1, p. 77–86 (in Ukrainian).

7. Mateleshko, Yu. (2019). «M'iaka syła» Polshchi v Ukraini: osvritni ta kulturni instrumenty («Soft power» of Poland in Ukraine: educational and cultural tools). *Hileia: naukovyi visnyk*, vyp. 150 (11), ch. 1, p. 90–94 (in Ukrainian).

8. Polikovska, Yu. (2023). Brend Ukrainy uviishov do 20 naivplyvovishykh u Global Soft Power Index (The Ukrainian brand was included in the 20 most influential in the Global Soft Power Index). *Media Sapiens*, 2 bereznia. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/31301/2023-03-02-brend-ukrainy-uviyshov-do-20-nayvplyvovishykh-u-global-soft-power-index/> (in Ukrainian).

9. Savon, K. (2020). Vplyv polityky «m'iakoi syly» na imidzh derzhavy (The impact of the «soft power» policy on the image of the state). *Aktualni problemy polityky*, vyp. 66, p. 112–117 (in Ukrainian).

10. Sehedá, O. (2020). Tsyfrova dyplomatiia Ukrainy yak element novoi publichnoi dyplomatii (Digital diplomacy of Ukraine as an element of new public diplomacy). *Politykus*, № 3, p. 139–148 (in Ukrainian).

11. Stratehiia publichnoi dyplomatii Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy na 2021–2025 roky (2021). (Public diplomacy strategy of the Ministry of Foreign Affairs of

Ukraine for 2021-2025) / uporiad. D. Kuleba, E. Dzhaparova, M. Lypiatska ta in. Kyiv: *MZS Ukrainy*, 31 p. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Стратегії/public-diplomacy-strategy.pdf> (in Ukrainian).

12. Tarasiuk, Yu. M., Shahli, H. I. (2021). M'iaka syla Turetskoi Respubliki: kulturno-osvitni aspekty (Soft power of the Republic of Turkey: cultural and educational aspects). *Politychne zhyttia*, № 4, p. 95–101 (in Ukrainian).

13. Tkach, O., Tkach, A. (2016). M'iaka syla yak instrument nepriamoho upravlinnia mizhnarodnyimi protsesamy (Soft power as a tool of indirect management of international processes). *Amerykanska istoriia ta polityka*, № 2, p. 252–259 (in Ukrainian).

14. Trofymenko M. (2018) Publichna dyplomatiia v umovakh hlobalizatsii (Public diplomacy in the conditions of globalization). *Mariupol: MDU*, 500 p. (in Ukrainian).

15. Chernenko, T. V. (2016). Suchasnyi vymir publichnoi dyplomatii v systemi stratehichnykh komunikatsii (The modern dimension of public diplomacy in the system of strategic communications). *Stratehichni priorityty*, № 4 (41), p. 64–71 (in Ukrainian).

16. Attack on Israel: action plans, templates, resources and social media pictures. URL: <https://www.ajc.org/attackonisrael/attack-on-israel-templates-and-social-media-images> (in English).

17. Ashto, C. (2012). Cyber security: an open, free and secure Internet. Budapest. *Europa.eu*, 4 October. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-685_en.htm?locale=en. (in English).

18. Beck, U. (2002). Macht und Gegenmacht im globalen Zeitalter. Neue weltpolitische Ökonomie. *Frankfurt-am-Meine: Suhrkamp*, 473 p. (in German).

19. Fisher, G. H. (1972). Public diplomacy and the behavioral sciences. *Bloomington: Indiana University Press*. URL: <https://archive.org/details/publicdiplomacyb00fish> (in English).

20. Gilboa, E. (2001). Diplomacy in the Media Age: Three Models of Uses and Effects. *Diplomacy and Statecraft*, № 12 (2), p. 1–28 (in English).

21. Greenfield, Sh. (2012). Israels Hasbara: Myths and Facts. *Jerusalem*. URL: <http://www.molad.org/images/upload/files/49381451033828.pdf> (in English).

22. Jonathan McClory on Soft Power, Nation Branding and Country Reputation in Asia (2018). *TPBO*, 19 April. URL: <https://cutt.ly/41iurSX> (in English).

23. Leonard, M., Stead, C., Stewing, C. (2002). Public Diplomacy. London, *The Foreign Policy Centre*. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/20958/Public_Diplomacy.pdf (in English).

24. Likarchuk, D., Kostyrya, I., Koval, O., Datsenko, V., Kryvoshein, V. (2022). Peculiarities of the use of political mediation in the Russian-Ukrainian war: principles of application and problems of solution. *Cuestiones Políticas*, vol. 40, № 75, p. 285–298 (in English).

25. McClory, J. (2010). The new persuaders: an international ranking of soft power. *Institute for Government*. URL: http://www.instituteforgovernment.org.uk/publications_download.php?id=20 (in English).

26. Mattern, J. B. (2005). Why Soft Power Isn't So Soft: Representational Force and the Sociolinguistic Construction of attraction in World Politics. *Millennium: Journal of International Studies*, vol. 33, № 3, p. 585 (in English).

27. Nye, J. S. (1990). Bound to Lead: The Changing Nature of American Power. *New York: Basic Books*. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/1990-06-01/bound-lead-changing-natureamerican-power95> (in English).

28. Nye, J. S. (2009). Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs*. URL: <http://www.foreignaffairs.com/articles/65163/joseph-s-nye-jr/get-smart> (in English).
29. Nye, J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 616, № 1, p. 94–109 (in English).
30. Nye, J. S. (2004). *Soft Power. The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs, 328 p. (in English).
31. Pidbereznykh, I., Koval, O., Solomin, Y., Kryvoshein, V., Plazova, T. (2022). Ukrainian policy in the field of information security. *Amazonia Investiga*, vol. 11, № 60, p. 206–213 (in English).
32. Ross, C. (2003). Pillars of public diplomacy. Grappling with international public opinion. *Harvard International Review, Summer*, p. 22–27 (in English).
33. Strategic Communication Joint Integrating Concept (2009) / Department of Defence concept, version 1.0, 7 October. URL: http://www.dtic.mil/doctrine/concepts/joint_concepts/jic_strategiccommunications.pdf (in English).
34. The Public Diplomacy Directorate in the Prime Minister's Office Convened the Public Diplomacy Forum today for the first time in many years (2021). *Prime Minister's Office*, 2021. URL: www.gov.il/en/departments/news/event_forum281221 (in English).
35. The U. S. National Strategy to Counter Antisemitism (2023). URL: <https://www.ajc.org/NationalStrategy> (in English)..

Матеріал надійшов до редакції 17.09.2023 р.

УДК 327.8

Анастасія Перфільєва,

кандидат політичних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту,

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

perfilieva.a.o@nmu.one

ORCID ID: 0000-0001-9828-3704

DOI 10.29038/2524-2679-2023-03-83-98

БРЕНДИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ІЗРАЇЛЮ

У статті проаналізовано концептуальну й організаційну складові частини брендингових технологій як інструменту зовнішньої політики Ізраїлю. Здатність використовувати наявні переваги для досягнення й захисту національних інтересів, активне просування на міжнародній арені